



12.10.2015

ÅF-Consult Oy
Bertel Jungin aukio 9
02600 Espoo

Selvityspyyntö puutteellisista varmuuksista dnro 2063/731/2015

Asia

Todentajan toiminta maksatushakemuksen dnro 2033/720/2015 varmuuksessa

Asianosainen

ÅF-Consult Oy (y-tunnus 1800189-6)

Vireilletulo

10.9.2015

Selostus asiasta

Asian tausta

Energiavirasto on päätöksellään (dnro 87/715/2011) hyväksynyt ÅF-Consult Oy:n lain uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta (1396/2010, jäljempänä tuotantotukilaki) mukaiseksi todentajaksi. Energiavirasto on kiinnittänyt huomiota seuraavaan ÅF-Consult Oy:n (myöhemmin todentaja) toimintaan tämän suorittaessa tuotantotukilain mukaisia todentajan varmuuksia.

Todentaja on varmentanut 31.8.2015 Ekenäs Energi Ab:n (jäljempänä sähkön tuottaja) Tammisaaren Koivuniemen voimalaitos (TAVO) / Björknäs kraftvärmeverk – nimisen voimalaitoksen (jäljempänä voimalaitos) maksatushakemuksen dnro 2033/720/2015. Maksatushakemus on koskenut syöttötariffin maksatusta tariffijaksoilta 4/2014-2/2015 (1.10.2014-30.6.2015). Energiavirasto on havainnut todentajan toiminnassa puutteita.

Todentaja on varmentanut, että kyseisen maksatushakemuksen sisältämän tuotantotoselvityksen tiedot ovat asianmukaisia ja oikeita. Todentaja on huomannut varmuuksen yhteydessä yhden poikkeaman, joka koskee polttoaineiden määritystä. Poikkeaman kuvauksena todentaja on kirjannut varmuukseen, että polttoaineiden energian määrityksessä on käytetty seurantasuunnitelmassa kuvattua tarkempaa määritysmenetelmää.

Sähkön tuottajalle on lähetetty 8.9.2015 päivätty selvityspyyntö, jossa sähkön tuottajaa on pyydetty selvittämään, millä tavoin polttoaineiden energian määrityksessä on poikettu seurantasuunnitelman mukaisista määritysmenetelmistä. Sähkön tuottaja on toimittanut selvityksensä Energiavirastoon 8.9.2015. Voimalaitoksen seurantasuunnitelman (hyväksymispäätöksen muutospäätöksen dnro 1707/712/2015 liitteenä) mukaan polttoaineiden tehollisena lämpöarvona käytetään Tilastokeskuksen polttoaineluokituksen mukaista tehollista lämpöarvoa. Säh-



kön tuottajan 8.9.2015 toimittaman selvityksen mukaan voimalaitoksella polttoaineen tehollinen lämpöarvo määritetään käyttämällä polttoaineen mitattua kosteutta sekä kuiva-aineen tilastollista tehollista lämpöarvoa.

Sähkön tuottajan 8.9.2015 toimittamassa selvityksessä sekä todentajan 31.8.2015 päivätyssä varmennuksessa todetaan, että lämpöarvon määrittämiseen voimalaitoksella käytetty menetelmä on seurantasuunnitelmassa kuvattua menetelmää tarkempi.

Selvityspyyntö todentajalle ja todentajan vastaukset

Energiavirasto katsoo, että todentaja ei ole kaikilta osin noudattanut todentajaohjetta varmentaessaan kyseistä maksatushakemusta. Energiaviraston todentajaohjeen (Ohje päästökaupan, tuotantotuen, kestävyyskriteerien ja alkuperätakuiden todentajille, versio 1.0, päivätty 19.9.2014) mukaisesti todentajan ei tule varmentaa tuotant selvityksen sisältämiä tietoja oikeiksi ja asianmukaisiksi, mikäli niitä ei ole tuotettu seurantasuunnitelman mukaisilla menetelmillä. Seurantasuunnitelmasta poikkeavien menetelmien hyväksyttävyyden ratkaisee Energiavirasto muutoshakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Energiavirasto on pyytänyt todentajalta 10.9.2015 päivätyssä selvityspyynnössä toimittamaan selvitykset seuraavista asioista:

- miksi todentaja on varmentanut tuotant selvityksen tietojen olevan oikeita ja asianmukaisia, vaikka polttoaineen tehollisen lämpöarvon määrittämismenettely on poikennut seurantasuunnitelman mukaisesta menettelystä
- miksi todentaja ei ole kirjannut havaitusta poikkeamasta tarkkoja tietoja varmennukseen

Todentaja on toimittanut Energiavirastoon 24.9.2015 päivätyn selvityksen asiasta. Selvityksen mukaan todentaja on tarkastanut maksatushakemuksen varmennuksessa sähkön tuottajan tuotant selvityksen ja sen laatimisessa käytettyjä tietoja. Todentaja on todennut, että laskelmassa on käytetty polttoaineiden analysoitua energiasisältöä Tilastokeskuksen lämpöarvojen sijasta. Todentajan selvityksessä mainitaan, että toiminnanharjoittaja ei halunnut tehdä uutta tuotant selvitystä ja varmennukseen on tämän johdosta kirjattu poikkeama.

Todentaja on annetun selvityksen mukaan katsonut, että poikkeama ei aiheuta virhettä maksettavan tuen määrään, koska sähkön tuottaja on käyttänyt samaa menettelyä kaikkien polttoaineiden määrittelyssä. Tämä päätelmä on harhauttanut todentajan tekemään kyllä-merkinnän SATU-järjestelmän kysymykseen tuotant selvityksen tietojen oikeellisuudesta ja asianmukaisuudesta. Todentaja on myös selvityksen mukaan ajatellut, että selvitykseen kirjatut lisätiedot poikkeamasta kertoisivat suoraan, että keskimääräisiin lämpöarvoihin perustuvien tietojen sijaan on käytetty lämpöarvojen analyysiin perustuvia energiasisältöjä.



Asiaan liittyvä lainsäädäntö ja ohjeet

Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta (1396/2010)

Tuotantotukilain 39 §:n 1 momentin mukaan Energiavirasto hyväksyy todentajan hakemuksesta, jos 38 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti. Pykälän 2 momentin mukaan hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue sekä annetaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset todentajan toimintaa koskevat määräykset.

Tuotantotukilain 40 §:n 1 momentin mukaan todentaja antaa lain 14 § ja 28 §:ssä tarkoitetut varmennukset. Tuotantotukilain 28 §:n 3 momentin mukaan maksatushakemuksessa tulee olla 27 §:ssä tarkoitettu selvitys, todentajan varmennus selvityksestä sekä oikeat ja riittävät tiedot syöttötariffin maksamisen kannalta tarpeellisista muista seikoista. Tuotantotukilain 27 §:n mukaan sähkön tuottajan on laadittava luotettava selvitys 24 §:n nojalla muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttavasta voimalaitoksen sähkön tuotannosta tariffijaksolta.

Tuotantotukilain 40 §:n 2 momentin mukaan todentajan tulee seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimia yhteistyössä toimialansa muiden todentajien kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen. Lisäksi tuotantotukilain 41 §:n 1 momentin mukaan todentajan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään.

Tuotantotukilain 42 §:n 2 momentin mukaan Energiavirasto voi peruuttaa todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen, jos: 1) hakemuksessa tai sen liitteessä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet päätökseen liittyvään harkintaan; 2) todentaja ei enää täytä todentajaksi hyväksymisen edellytyksiä taikka todentaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka päätöksessä annettua määräystä eivätkä todentajalle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.

Tuotantotukilain 46 §:n 1 momentin mukaan Energiavirasto voi: 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä; sekä 2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, täyttämään velvollisuutensa.

Hallintolaki (434/2003) 31 §

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.



Valtioneuvoston asetuksen uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta (1397/2010)

Tuotantotukiasetuksen 6 §:n mukaan sähkön tuottajan on laadittava syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevan hakemuksen liitteeksi seurantasuunnitelma, jonka mukaisesti sähkön tuottaja tuottaa tiedon tuettavan sähköenergian määrästä ja osoittaa mahdollisen kokonaishyötysuhdekriteerin täyttymisen. Tuotantotukiasetuksen 7 §:n mukaan seurantavelvollisuus edellyttää, että sähkön tuottajalla on seurantajärjestelmä, jonka avulla sähkön tuottajan tulee tuottaa tiedot tukeen oikeuttavasta sähkön määrästä.

Päätös tuotantotukilain mukaisen todentajan hyväksymisestä dnro 87/715/2011

Energiaviraston 29.2.2012 päivätyssä päätöksessä dnro 87/715/2011 (muutettu 20.10.2014 päätöksellä dnro 845/715/5014) ÅF-Consult Oy:n hyväksymisestä tuotantotukilain mukaiseksi todentajaksi on määrätty, että todentajan tulee varmentustehtäviä suorittaessaan noudattaa Energiaviraston ohjeistusta ja määräyksiä.

Energiaviraston todentajaohje (Ohje päästökaupan, tuotantotuen, kestävyyskriteerien ja alkuperätakuiden todentajille, versio 1.0, päivätty 19.9.2014)

Todentajaohjeen kohdan 5.4.3 mukaan todentajan tehtäviin kuuluu varmentaa, että käytetyt polttoaineet on luokiteltu oikein ja että tuettavan polttoaineen energiasisällön osuus kaikkien polttoaineiden energiasisällöstä on määritetty oikein ja seurantasuunnitelman mukaisesti. Todentajaohjeen kohdassa 5.4.4 tarkennetaan, että todentajan on maksatushakemuksen tuotantonselvityksen varmennuksen yhteydessä tarkastettava, että sähkön tuottaja on toiminut hyväksymispäätöksen liitteenä olevan seurantasuunnitelman mukaisesti ja että tuotantonselvityksen mittaus-tiedot on aikaansaatu seurantasuunnitelman mukaisella seurantajärjestelmällä.

Todentajaohjeen kohdassa 5.4.4 todetaan, että todentaja varmentaa tuotantonselvityksen tiedot ja kirjaa varmennukseensa havaitsemansa puutteet ja poikkeamat. Jos todentaja havaitsee sähkön tuottajan toimineen seurantasuunnitelman vastaisesti tai toteaa puutteita tuotantonselvityksessä olevissa tiedoissa, todentajan tulee vastata "Ei" maksatushakemuksen toisen tietokortin kysymykseen "Tuotantonselvityksessä esitetyt tiedot ovat asianmukaisia ja oikeita" ja antaa selvitys havaitsemistaan virheistä ja epäasianmukaisuuksista. Poikkeamat kirjataan varmennukseen vastaamalla "Kyllä" kysymykseen "Onko todentaja havainnut poikkeamia maksatushakemuksen varmentamisen yhteydessä?". Todentajan tulee kuvata poikkeama ja mahdollisuuksien mukaan arvioida havaitsemastaan virheestä tai epäasianmukaisuudesta aiheutuva virhe sähkön tuottajan sähköntuotantoarvioon. Virhettä määritettäessä ei huomioida määrämittalaitteiden aiheuttamaa epävarmuutta, joka on pienempi kuin mittaukselle sallittu maksimiepävarmuus.

SATU-järjestelmän e-ohjeet

Maksatushakemukseen sisältyvän todentajan varmennuksen tietokortin e-ohjeissa (tietokortin kohta Poikkeamat) ohjeistetaan todentajaa kirjaamaan havaituista poikkeamista tarkat tiedot varmennukseen.



Perustelut

Todentajan tehtävänä on varmentaessaan voimalaitoksia ja sähkön tuottajan ilmoittamia tietoja huolehtia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä noudattaen todentajaa koskevaa lainsäädäntöä sekä Energiaviraston ohjeita. Todentajan tehtävä on hankkimansa tiedon ja selvitysten pohjalta varmentaa hakemuksessa olevien tietojen oikeellisuus, joilla on tosiasiallista vaikutusta asiakkaan oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin tuotantotuen maksatusprosessissa.

Todentaja on antanut tuotantotukilain 40 §:n 1 momentin mukaisesti lain 28 §:ssä määritellyt varmennukset. Todentaja on varmentanut tietojen olevan oikeita ja asianmukaisia, vaikka on varmennuksen yhteydessä havainnut, että tuotantotukilain tiedot on tuotettu seurantasuunnitelmasta poikkeavalla menetelmällä. Energiavirasto katsoo, että todentaja ei ole noudattanut kaikilta osin lainsäädäntöä ja Energiaviraston ohjeita. Todentajan tulee varmentaa, ovatko sähkön tuottajan tekemän tuotantotukilain tiedot asianmukaisia ja oikeita. Todentajan tulee varmentaa tiedot oikeiksi ja asianmukaisiksi ainoastaan siinä tapauksessa, että tuotantotukilain tiedot on tuotettu seurantasuunnitelman mukaisesti. Muussa tapauksessa todentajan tulee vastata "Ei" maksatushakemuksen toisen tietokortin kysymykseen "Tuotantotukilain esitetyt tiedot ovat asianmukaisia ja oikeita" ja antaa selvitys havaitsemistaan virheistä ja epäasianmukaisuuksista. Todentajan tulee kirjata havaitsemistaan poikkeamista tarkat tiedot varmennukseen.

Energiavirasto arvioi todentajan toimintaa kokonaisuutena ja katsoo todentajan toimittamien tietojen perusteella, että todentaja on huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä varmentaessaan kyseistä maksatushakemusta. Energiavirasto katsoo täten, että todentaja ei ole olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tuotantotukilain säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka päätöksessä annettua määräystä. Energiavirasto ei pidä tuotantotukilain 42 ja 46 §:n mukaisia jatkotoimenpiteitä aiheellisina.

Ratkaisu

Todentaja ei ole noudattanut varmennustehtäviä suorittaessaan Energiaviraston 29.2.2015 tuotantotukilain 39 §:n 1 momentin nojalla tekemän, ÅF-Consult Oy:ä koskevan hyväksymispäätöksen dnro 87/715/2011 (muutettu 20.10.2014 päätöksellä dnro 845/715/5014) tuotantotukilain 39 §:n 2 momentin mukaisesti asetettuja määräyksiä. Energiavirasto ei aseta todentajalle tuotantotukilain 42 ja 46 §:n mukaisia jatkotoimenpiteitä.

Energiavirasto kehottaa todentajaa kiinnittämään erityistä huomiota havaittujen poikkeamien raportointiin varmennusten yhteydessä.

Sovelletut säännökset

Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta (1396/2010) 28 §, 39 §, 40 §, 42 § ja 46 §.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä.



Johtaja

Pekka Ripatti

Ylitarkastaja

Outi Vilén

Liitteet Valitusosoitus

Jakelu ÅF-Consult Oy

Tiedoksi Ekenäs Energi Ab
FINAS

Maksutta